

VIII Trobada d'Escoles Mallorquines

Conclusions del grup d'ensenyants ⁽¹⁾

Situació actual de l'ensenyament en català a Mallorca:

Durant els darrers anys la situació de l'escola en català a Mallorca ha canviat, en part sí i en part no.

En part sí, perquè cada vegada hi ha més centres que fan ensenyament en català. Els mestres es passen el coratge els uns als altres i cada Trobada d'Escoles Mallorquines podem celebrar que uns quants centres s'hagin afegit a la catalanització i mai hem hagut de lamentar que cap se n'hagi fet enrera. Els dos darrers cursos hem vist com alguns centres privats comencen a posar en marxa projectes d'ensenyament en català.

En part no, perquè les institucions implicades en l'ensenyament en català continuen obstaculitzant-lo, sense una coordinació efectiva entre elles.

Tot això fa que, maldament el nombre de centres que fan ensenyament en català augmenta, el percentatge d'alumnes escolaritzats en català és encara ridícul (veure dades del MEC, febrer 92). La decisió de fer o no ensenyament en català continua estant en mans dels claustrats de professors, encara s'ha de demanar permís per fer-ne. I, en resum, patim les conseqüències d'una manca de política lingüística, que a més està legislada.

Què demanam?

És per això que volem aprofitar, una vegada més, aquesta oportunitat per fer arribar a les autoritats d'ambdues administracions responsables la necessitat que estableixin una col·laboració que ve regulada en un conveni, però que no es du a terme. Aquest fet ajudaria a resoldre els entrebancs amb què ens trobam, ara, per aconseguir que la majoria dels nostres centres educatius no continuïn donant l'esquena a la nostra identitat cultural. Consideram que s'han d'aconseguir, com a mínim aquests objectius:

a) Pel que fa al **marc legal**, substituir l'ordre que estableix l'obligatorietat de demanar un permís per fer l'ensenyament en català, per una normativa que obligui a cada centre a establir el seu propi pla de normalització lingüística amb un marc mínim a respectar, sempre dins l'objectiu general que marca la

Llei de Normalització Lingüística. La inspecció ha de vigilar el compliment dels mínims establerts per llei.

b) Reivindicam el dret a administrar des d'aquí les **competències educatives**. I fins que això no succeixi exigim a l'Administració central que actuï amb responsabilitat i no ignori el fet lingüístic i cultural a l'hora d'implantar la Reforma. Això implica, com a mínim:

* La publicació immediata dels currículums prescriptius en/de català.

* Orientacions pedagògiques, didàctiques i organitzatives en català.

* L'adaptació a la realitat illenca del segon nivell de concreció del currículum, i no només de llengua.

* La planificació del mapa escolar tenint en compte la continuïtat del dret a rebre l'ensenyament en català per als alumnes que passin de primària a secundària i d'escoles unitàries petites a escoles comarcals.

* Prioritzar, dins el Projecte Curricular de Centre, la incorporació del Projecte Lingüístic en el qual es contempli l'ensenyament en català com un objectiu fonamental.

* Que les administracions reconeguin els programes d'immersió lingüística i, en general, els d'ensenyament en català i, conseqüentment permetin la introducció del castellà en el moment que els responsables tècnics d'aquest programes ho considerin oportú.

Si no es té en compte això es caurà en una greu irresponsabilitat, no només pel fet d'haver aplicat una reforma incongruent amb els seus principis (arrelament de l'escola al medi sociocultural de l'alumne) i, per tant, viciada ja en origen, sinó, el que és més greu, d'haver hipotecat el futur del nostre sistema educatiu per molts d'anys.

c) L'establiment d'una **política de suport a l'ensenyament en català**, que palii la discriminació en què avui es troba, això és, que motivi i ajudi l'establiment i el manteniment de projectes de normalització als centres escolars de tots els nivells establint un servei d'assessorament tant des del punt de vista legal com tècnic i pedagògic, que hi intervengui d'una

especialista de Català a la segona etapa d'EGB o primer cycle d'ESO.

3.- La inclusió d'una prova eliminatòria de llengua catalana a les oposicions del professorat de primària i secundària.

4.- La catalogació de places que s'han d'adjudicar a professorat reciclat, tant a primària com a secundària, pel Concurs General de Trasllats i altres concursos.

Què oferim des de les Escoles Mallorquines?

La iniciativa de fer l'ensenyament en català ha estat sempre dels nostres claudres, recolzats habitualment per les associacions de pares i mares.

Considerem alguns dels fets positius que aquests centres hem generat:

1.- Aconseguir amb la nostra pràctica la superació del problema català-mallorquí. Treballam la llengua estàndard a partir de les variants dialectals dels alumnes i ambdues modalitats conviuen quotidianament.

2.- Acceptació general de l'ensenyament en català. Entès com una millora educativa, com la màxima potenciació dels alumnes i com la millor metodologia per aconseguir l'acompliment de la Llei de Normalització Lingüística.

3.- Dur envant els nostres projectes, malgrat la manca de suport institucional i plantejar-nos, a més, d'altres aspectes més renovadors que tendeixin a millorar la qualitat de l'ensenyament que duim a terme.

Des del collectiu d'Escoles Mallorquines som conscients del paper que jugam com elements difusors. Per aquest motiu encoratjam la resta de centres de Mallorca a posar-se en contacte amb nosaltres i amb els Serveis d'Ensenyament en Català (tl. 717503 per a pobles i 724479 per a Palma) per tal d'iniciar el debat en els seus centres.

Alcúdia, 10 de maig de 1992

(1) Per raons d'espai només publicam les conclusions del grup d'ensenyants. Si us interessa també existeixen documents de conclusions dels altres grups de treball: APAs, Assesors lingüístics municipals i assessors psicopedagògics municipals. Els interessats dirigiu-vos a l'organització de la trobada.

manera sistemàtica. I la dotació econòmica i/o material per fer front a la despesa que suposa iniciar i mantenir un programa de normalització: rètols, llibres, enciclopèdies, diccionaris, programes informàtics, material didàctic, material d'oficina, etc.

L'establiment de programes d'immersió lingüística que acabin amb la injustícia que pateixen els alumnes de zones castellanitzades.

Exigim del MEC i del Govern Balear com a institucions responsables de l'ensenyament i, a més a més, signants del Pacte Lingüístic, que s'adrecin en català en les seves comunicacions a tots els centres educatius i que hi publiquin tot el material didàctic.

Els centres educatius haurien d'esser potenciats com a pols d'irradiació de la normalització lingüística a la seva comunitat educativa i al medi més pròxim.

d) Però tot això no és possible si no es compta amb el **professorat adequat**, i per tant, exigim a les dues administracions implicades:

1.- Un reciclatge de qualitat que motivi i encoratgi el professorat i que es pugui fer dins l'horari laboral. Generalitzat, durant un període concret, a tot el collectiu que encara no té la titulació mínima de català (diploma de capacitació): habilitats temporals, professors nous, etc. I l'establiment de programes intensius d'especialització i reciclatge intensiu a zones especialment castellanitzades: Calvià, Eivissa, etc.

2.- Assegurar que transitòriament, mentre no s'apliqui la LOGSE, tots els centres tinguin professor